

Dinu Zamfirescu. O scurtă prezentare

M-am născut în București, la 26.06.1929. Tatăl meu, avocat și moșier, fiul colonelului Pavel Zamfirescu, aghiotant al Regelui Carol I, profesor la Școala de Război. Mama, fiică a generalului David Praporgescu, mort în Primul Război Mondial.

Încă de copil am trăit în mediul politic. Mă refer la perioada anilor '30-'40. Întâmplarea și diverse evenimente familiale au făcut să cunosc direct cam ce avea mai proeminent clasa politică românească a vremii. Părinții mei fiind divorțați, pe când eram de 4-5 ani, mi-am petrecut copilăria și adolescența fie în cadrul ramurii materne, fie a celei paterne. Ultima era integrată cercurilor politice țărăniști. Astfel am văzut defilând prin casa bunicii mele, soția prof. dr. Toma Ionescu, fratele lui Take Ionescu, pe un Maniu, pe un Mihalache, pe un Madgearu sau pe dr. Nicolae Lupu.

Mama s-a recăsătorit cu Dan Brătianu, fiul președintelui PNL, Constantin (Dinu) I.C. Brătianu, astfel încât, locuind o bună parte din timp în casa familiei Brătianu, am avut ocazia să cunosc toată pleiada liberală de atunci care a făcut cinste și țării și partidului.

În liceu fiind (Liceul „Spiru Haret” din București), în anul 1945 m-am înscris oficial în Tineretul Liberal, devenind mai târziu Președintele Organizației Colegiale, adică aceea a elevilor liberali. Primul contact cu autoritatea comunistă, care se implanta în țară, l-am avut la 8 noiembrie 1945, când, cu ocazia mării manifestații anticomuniste și regaliste, am fost arestat, încarcerat la fosta Prefectură de Poliție, apoi la Regimentul de Panduri „Tudor Vladimirescu” și în fine la Penitenciarul Jilava, unde am rămas o lună. Această primă detenție m-a marcat împotriva comunizării și sovietizării țării. Cu ocazia alegerilor din noiembrie 1946, întreaga vară premergătoare, împreună cu organizația liberală pe care o conduceam, am asigurat, în exclusivitate, propaganda electorală a PNL în capitală. Împreună cu studenții asigurasem și difuzarea oficiosului partidului, ziarul „Liberalul”. După ce regimul a devenit din ce în ce mai totalitar, PNL de atunci a luat decizia sistării activității publice a partidului. Totuși, împreună cu alți trei colegi, de acum studenți, am reușit ca timp de doi ani să menținem o activitate subterană, clandestină, în cadrul tineretului universitar și liceal din București. Era o adevărată școală de cadre pentru partid, activitate de care președintele partidului, Dinu Brătianu, deși cu domiciliu forțat la locuința sa, era ținut la curent și dădea instrucțiuni de activitate prin persoana mea, care fiind din familie, aveam acces nestingherit la el.

După prima arestare din 1945 am mai fost reținut și anchetat, la început de Siguranță, apoi, după 1948, de Securitate pentru activitatea mea liberală. În 1949, la finele anului am fost demascat și exmatriculat din Facultatea de Drept din București, ca „... nepot al lui Brătianu”, însă de fapt pentru acțiunile și influențarea studenților pe teme antitotalitare, anticomuniste și de doctrină liberală, exprimate într-o serie de lucrări de seminar de Drept constituțional, cât și în luările de cuvânt. În anul următor am fost exmatriculat și de la Facultatea de Istorie, după primul an, pe motiv că fusesem exmatriculat din toate facultățile. După ce am început să lucrez în munci

necalificate, fiind căutat de Securitate spre a fi arestat, am plecat pe diverse șantiere de construcții din țară și apoi la Cluj unde, pierzându-mi-se urma, m-am înscris din nou la Facultatea de Drept de acolo. Am fost arestat la Cluj pentru „crimă de înaltă trădare”, anchetat la Securitatea Capitalei și ulterior eliberat fără condamnare, ca urmare a schimbării calificării faptelor, intervenită în urma unei destinderi pe plan național. După alți doi ani am fost din nou exmatriculat, în urma unui denunț. Ulterior, în 1973, am absolvit Facultatea de Drept din București, permițându-mi-se reînmatricularea.

Până în anii '70 am lucrat în construcții, dar, în ianuarie 1972, au început din nou persecuțiile Securității, pentru așa-zise manifestări dușmănoase împotriva regimului, cu atât mai mult cu cât sora mea, Dina Brătianu, căsătorită Missirliu, plecase din țară, iar eu făceam demersuri pentru a o vizita în Franța. În aceeași perioadă am fost „demascată” la locul de muncă, Institutul Pasteur din București. A urmat o perioadă de presiuni și urmăriri ale Securității care îmi făceau viața de nesuportat.

Până în 1975, prin legăturile din cadrul tineretului și Partidului Liberal, am fost unul dintre cei care am menținut în București contactele cu alți membri ai conducerii TNL și PNL, căutând împreună cu ei să ne păstrăm demnitatea și ființa, ca opozanți ai comunismului, și să perpetuăm coeziunea dintre noi, ca și în aprecierea fenomenelor politice. Bineînțeles că în condițiile de clandestinitate, structurile PNL nu-și mențineau formalismul specific unei organizări de partid. După ce orice activitate, chiar clandestină, n-a mai fost posibilă, am continuat contactele cu Dan și Oni Brătianu, cu Radu Vâlsănescu, Dan Lăzărescu, Radu și Toma Câmpeanu, cu Florin Boițeanu, Constantin Mareș, Alexandru Missirliu.

În cursul anului 1971, intervenind o oarecare destindere din partea regimului, la intervențiile familiei, au fost deshumate de la Sighet și reînhumate la Florica trupurile neînsuflețite ale lui Dinu Brătianu și ale lui Gheorghe Brătianu. Am participat împreună cu ceilalți 13 membri prezenți ai familiei la această ceremonie la care mai asistau cca. 30-40 de securiști. Osemintele celor doi, dar mai ales craniile, erau pentru noi ușor de recunoscut. Dar, față de lipsa de cooperare a autorităților, am fost pus în situația să improvizez niște lădițe în chip de sicrie și să bat capacele cu cuie peste resturile celor doi Brătieni, asigurându-mă totodată de înhumarea propriuzisă în cripta Capelei de la Florica, proprietatea Brătienilor.

În vara lui 1975, am fost „cumpărat” prin intermediul sorei și cumnatului meu, Alexandru Missirliu, director la întreprinderea de Construcții „Bouygues”, și am plecat în Franța. Am considerat că între a te expune în țară rigorilor regimului fără un avantaj substanțial pentru „cauză” și a menține în străinătate o entitate national-liberală, este mai util de ales cea de-a doua soluție, stabilindu-mă astfel la Paris.

Imediat ajuns acolo am continuat activitatea liberală, cât și de opoziție împotriva regimului din țară. Prima acțiune a fost că, scoțând clandestin din România testamentul politic al lui Dinu Brătianu, l-am făcut public, atât în publicații românești din exil, cât și prin Radio „Europa Liberă”. Ulterior, cu mai mulți liberali exilați în țări europene, am creat „Clubul de gândire și acțiune liberală”, unde se analizau texte sosite din România și unde se încerca să se schițeze soluții în ipoteza unei Românie post-marxiste. Între 1975 și 1989 activitatea mea s-a mai ilustrat și prin câteva sute de

articole și studii politologice scrise în presa exilului românesc, ca BIRE, Lupta, Dialog (din redacția căruia făceam parte), Curierul Românesc, cât și prin animarea unor emisiuni la câteva posturi de radio din regiunea pariziană, prin intervenții la posturile de radio ce emit în limba română ca: BBC (am fost timp de paisprezece ani corespondent BBC - Secția Română din Paris), Europa Liberă, Vocea Americii, Radio France International. Am avut intervenții la emisiuni de la televiziunile franceză, italiană, olandeză, belgiană, cât și expuneri ale situației din România pe care le-am ținut atât în Franța, cât și în alte țări europene.

În anii 1988 și 1989, împreună cu Mihnea Berindei și Ariadna Combes, am fost în mai multe rânduri în Ungaria, în scopul contactelor cu refugiații din România aflați în Ungaria și grupați în organizația „România Liberă”. Cu aceste ocazii am avut mai multe intervenții la televiziunea maghiară, în cadrul emisiunii „Panorama”, ce se capta și în țară.

În cursul anului 1980 am publicat lucrarea „Puncte de Reper” asupra rolului Mișcării Legionare în politica românească, de la înființarea acesteia, în 1927, până în 1980.

Împreună cu Radu Câmpeanu și Liviu Nicola am înființat prima Asociație a Foștilor Deținuți Politici din România, editând și un buletin al acesteia „Curier”. În cadrul Asociației am avut acces la un post de radio local din regiunea pariziană, „Radio Univers”, cu emisiuni în limba română și în franceză pe care le animam împreună cu Liviu Nicola și Radu Câmpeanu. Împreună cu Radu Câmpeanu, Constantin Cesianu, Liviu Nicola și Florin Boițeanu am publicat lucrarea „6 martie 1945 – Aservirea”, la Editura „Ion Dumitru”, în 1983, texte expuse la o reuniune inițiată de Asociație, la Paris, cu ocazia împlinirii a 37 de ani de la instaurarea guvernului cripto-comunist Petru Groza.

„Clubul de Gândire și Acțiune Liberală”, înființat împreună cu Radu Câmpeanu și Ion Vitez, a funcționat până în 1992. În anii 1988 și 1986 am animat împreună cu Neagu Djuvara și Radu Portocală, la început, și apoi cu Dan Culcer, o emisiune românească, în limba franceză, la postul de radio local „Solidarnosc”.

Împreună cu alți câțiva români din Franța am participat și acționat intens la cunoscuta operațiune „Villages Roumains”, fiind totodată și unul dintre animatorii „Ligii pentru Apărarea Drepturilor Omului în România”. Împreună cu Radu Câmpeanu și alți români din Franța am realizat o regrupare a tuturor reprezentanților țărilor satelite aflați în Europa Occidentală. Aceasta, în scopul facilitării unor relații viitoare, într-o ipotetică prăbușire a regimurilor comuniste. Am fost membru fondator al Asociației Pro-Basarabia și Pro-Bucovina, manifestându-mă deseori în sensul interesului național românesc. Sunt unul dintre autorii volumului „Pământuri Românești”, editat de Asociație, dezvoltând istoricul Basarabiei și al Bucovinei.

De asemenea, m-am numărat printre inițiatorii unei încercări de creare a unui organism românesc în exil sub numele de „Federația Românilor Liberi”, după ce eșuase activitatea „Consiliului Național Român”, din care făcusem parte ca reprezentant al PNL.

O altă inițiativă personală, din păcate nerealizată din lipsa mijloacelor financiare, a fost crearea unui Tribunal Internațional care ar fi avut menirea să judece regimul și pe reprezentanții săi din România pentru crime împotriva umanității. Pe

întreaga perioadă am întreținut relații apropiate cu Regele Mihai, îndemnându-l la o participare mai activă în viața politică. Ultima intervenție în acest sens a fost făcută la 19 decembrie 1989, când însă familia regală s-a cantonat la început în rezervă.

Sub aspect profesional, reușind încă din țară să termin Facultatea de Drept, după succesivele exmatriculări, am devenit în Franța profesor de Dreptul construcțiilor în cadrul Academiei Creteil (din împrejurimile Parisului) și corespondent în Franța al emisiunilor românești la postul de radio BBC. La Paris, am absolvit un curs post-universitar de specializare socio-psiho-pedagogică la „Conservatoire National des Arts et Metiers”.

Imediat după evenimentele din decembrie 1989, pe data de 29 decembrie, am venit în țară. Am fost primit, din primele momente ale aterizării avionului, de către Dan Amedeu Lăzărescu și I.V. Săndulescu, vechii colegi de partid, care mi-au propus, cu insistență, funcția de secretar general al PNL, ce tocmai se înregistra oficial. Am declinat această onoare, pe care o consideram atunci împotriva unei etici elementare. Cu aceeași ocazie, am acceptat însă să fac parte dintre primii 12 liberali membri fondatori ai PNL. I-am contactat imediat pe foștii prieteni liberali punându-i în legătură atât între ei, cât și cu Dan Lăzărescu și I.V. Săndulescu. Totodată, i-am înmănat lui Dan Lăzărescu o contribuție în valută pentru editarea unui oficios al partidului și pentru cheltuielile necesare începerii organizării partidului. După aproximativ o săptămână a revenit în țară și Radu Câmpeanu. Eu m-am întors în Franța, unde trebuia să-mi respect contractul cu Academia Creteil.

M-am reinstalat definitiv în țară în 1994, implicându-mă în viața politică în cadrul PNL-CD, ca secretar general, apoi în PL-93, ca „lider”, în PL de asemenea ca „lider”, militând pentru unificarea fracțiunilor liberale într-un singur partid, unificare realizată în 1998, făcând parte din Biroul Permanent al PNL.

Ulterior, în 2001, a fost creată Fundația „Horia Rusu”, fundație liberală, fiind unul dintre membrii fondatori și unul dintre vicepreședinți. După crearea Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc, în luna septembrie 2003, am fost numit președintele Institutului, funcție pe care am ocupat-o până în noiembrie 2009 când, la inițiativa guvernului Boc, Institutul a fost comasat cu Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului din România. Am fost „eliberat” din funcție în februarie 2010, după care am colaborat cu Institutul de Istorie Recentă a României până în septembrie 2011. Din aprilie 2012 am fost numit președintele Consiliului Științific al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, funcție neremunerată. Din 9 octombrie 2012 am devenit membru al Colegiului C.N.S.A.S.. De la această dată m-am suspendat din cadrul PNL, deoarece calitatea de membru al partidului este, conform legii, incompatibilă cu cea de membru al Colegiului C.N.S.A.S.